

Na začátku není třeba umět, musíte však chtít

Obrázky ze semináře lounského výtvarníka a ilustrátora Václava Šlajcha

Zkusili jste nakreslit vlastní ruku? Povšimli jste si, jak je složitá? Někteří si to uvědomili teprve, když přišli do ZUŠ Postoloprty na páteční kurz figurální kresby Václava Šlajcha.

Výtvarník se narodil před sedmadvaceti lety v Lounech. Studuje v magisterském programu obor ilustrace na Ústavu umění a designu v Plzni. Bakalářské

„Na programu máme kresbu zabývající se lidskou postavou - detaily i celkem, klasické kreslení figury,“ říká výtvarník.

Na semináři se kreslí podle

existuje žádné pravidlo, vlohy je ošidné hodnotit. Zezačátku je nástup třeba pomalý, a pak se do toho mohou adeпти dostat postupně, protože se dokážou do tvorby ponořit,“ zvažuje V. Šlajch.

Čím se v současné době za-



FOTO ALLA BALKOVSKA

Šlajchovi žáci - 11letá Kamila Srkalová a její táta Petr Srkal.

studium absolvoval závěrečnou práci: šestašedesátistránkovou knihu komiksů na vlastní námet s názvem „815 tajemství fialové krabičky“.

Václav Šlajch za sebou má již několik výstav. Publikoval v časopisech, sbornících Czekomiks, Bedeman, Pevnost, O (ne)mrtvých jen dobře, podílel se na kresběné části „špendlíkové“ mapy Plzně. K tvorbě ho inspiroval jeho pedagog Boris Jirků.

S postoloprtskou ZUŠkou spolupracuje Šlajch již delší dobu. Loni pro ni vytvořil originální nápadité plakáty a diplomy. Nyní škola zvažuje spolupráci s výtvarníkem na webových stránkách. Už loni vedl na ZUŠ Postoloprty výtvarný kroužek. I teď k němu chodí studenti z loňska - pokračují.

živého modelu, adeпти získávají znalosti o perspektivě, zkušenosť v zachycování objektu v prostoru. Seminář navštěvuje zhruba desítka zájemců, přičemž nejmladšímu učedníku je 11 let, nejstarší žákyni 63 let. Tento pátek se kreslí ruka. „Základ ruky se dá abstrahovat do krychličky. Vypadá to jako trojrozměrné kreslení geometrické figury, krychle jako budoucí dlaň, válečky jako budoucí prsty. Ale pak, během hodiny výuky si každý přijde na svůj způsob. Vykašlete se na válečky, a kreslete svoji ruku. Zkuste ji natáčet, hýbat prsty, času máme dost,“ znějí rady učitele.

Zajímalo mne, zda ti co k němu chodí, už musejí umět malovat. „Nemusí. Ale musí k tomu mít vztah, chtít. V tomto směru ne-



FOTO ALLA BALKOVSKA

Mezi žáky tvůrce jsou 11letý David Fridrich a jeho babička, 59letá Eva Schöppova.



rok na zahradě

■ Připravuje Specializovaná prodejna Zahradkář v České ulici 167 Louny



✿ Jak proti monilióze

Projedeme-li se po předzimní zahrádce, na jabloních nám padnou do oka seschlé plody, které na stromech zůstaly viset. Tyto mumie je třeba co nejdříve odstranit, neboť se stávají zdrojem šíření moniliové hniloby.

✿ Zdroje šíření choroby

Napadené plody v létě nejprve měknou, hnědnou a objevují se na nich soustředné kruhy špinavě bílých polštářků, z nichž se choroba dále šíří. Infikované ovoce buď opadne, nebo je najdeme viset právě v podobě seschlé mumie. Zdrojem dalšího šíření se ale mohou stát i plody spadlé a nevhodně zlikvidované (např. ležící nepřekryté na povrchu kompostu). K šíření dochází za vegetace větrem, vodou nebo hmyzem. Napadáno bývá především ovoce poraněné kroupami, obalečem, vosami, strupovitostí. Tato hniloba napadá nejen jabloně, ale i hrušně a dokonce také lísky, na nichž způsobuje hnědnutí a opad oříšků.

Jiné příznaky stejné choroby pozorujeme v ovocném sklípku, kde nacházíme kožovité plody s hladkou černou a lesklou slupkou bez typických bělavých kruhů. Z těchto napadených plodů se choroba může šířit i přerůstáním na okolní ovoce.

✿ Opatření

Základním opatřením je kromě udržování vzdušných sadů a korun především včasná likvidace napadených plodů. Nakažené ovoce nesmí nikdy zůstat na stromech, pod stromy ani na nezakrytých hromadách v blízkosti zahrádek. Za vegetace se snažíme zamezit poškození stromů obaleči, vosami a strupovitostí. I když speciální postřiky proti této chorobě nejsou registrovány, většina postřiků proti strupovitosti hnilobu omezuje a v ošetřených sadech je výskyt moniliózy minimální.

✿ Napadá i peckoviny

S moniliovou hnilobou se však můžeme setkat i u třešní, višní a meruněk. Listy na napadených větvích vadnou a vysychají, ale přitom zůstávají viset a neopadávají. Napadení květů připomíná popálení mrazem, květy jsou hnědé, ale také neopadávají. K poškození plodů dochází nejčastěji po jejich poranění (praskání plodů po dešti, kroupách nebo bodnutí hmyzem – vosy, pilatky, obaleči a vrtule). Plody měknou, objevují se na nich hnědé skvrny později pokryté bělavými polštářky, často zůstanou viset na stromě v podobě seschlých mumií, v nichž houba nejčastěji přezimuje. U višní a meruněk může přezimovat i na napadených větvíčkách. Škodí již v době květu, kdy přes blíznu prorůstá do semeníků, zničí květ a dále ničí i větévky. Jednoleté výhony zpravidla zasychají a starší letorosty jsou velmi čas-

to napadány klejotokem (z rány vytékající sliz vzniklý rozkladem pletiv ve kmeni a větvích).

Základní postupy v boji proti monilii jsou shodné s jabloněmi. Nejjednodušším opatřením vedoucím k potlačení této choroby je včasné a důsledné odstranění všech napadených plodů a větviček, které nám tvoří zdroj infekce přímo na stromě. Důležité je též udržovat koruny řídké a vzdušné. Chemickou ochranu lze provádět za chladného (pod 12°C) avlhkého počasí v době květu. Ošetření se provádí na začátku kvetení a v případě potřeby ještě při dokvétání.

✿ Čas na rouby

Při cestě sadem je právě nyní vhodná doba k odebrání roubů u odrůd, které chceme namnožit. Řezeme je v období vegetačního klidu, což je u meruněk, třešní a višní přibližně v polovině prosince, u ostatních peckovin do konce ledna. S jádrovinami můžeme ještě více počkat, nejpozději však rouby odstříhneme před začátkem rašení. Bereme je ze silných jednoletých výhonů, nejlépe z jižní strany horní části koruny u zdravých a dobře plodících stromů. Slabší výhony ovoce nesmí nikdy zůstat na stromech, pod stromy ani na nezakrytých hromadách v blízkosti zahrádek. Za vegetace se snažíme zamezit poškození stromů obaleči, vosami a strupovitostí. I když speciální postřiky proti této chorobě nejsou registrovány, většina postřiků proti strupovitosti hnilobu omezuje a v ošetřených sadech je výskyt moniliózy minimální.

A když se ze zahrádky vracíme domů, náš pohled ulpí na truhlicích a květináčích s živými rostlinami. Pokud je chceme přezimovat v nádobách, nesmíme zapomenout na zateplení. Pokud kořenáče nemůžeme zapustit do země až po okraj, obalíme je slámou, jutovinou, bublinkovou fólií či proužky polystyrenu. Co rostliny nesnáší, je opakovaná změna teplot u kořenů, kdy slunce květináč přes den rozežřeje a v noci opět promrzne. Zvláště u stálezelených rostlin, které odpařují z listů vodu i během zimy, pak nesmíme zapomenout na závlivu i v době, kdy je zemina rozmrzlá, aby nám neuschly v období, kdy vláhu ze zmrzlé země čerpat nemohou.

S přáním mnoha pěstitelských úspěchů

Otakar Parma ml.

Sto let kostela Povýšení svatého kříže v Radonicích

Nemáte náhodou fotografii, dokumentující původní interiér kostela?

Kostel Povýšení svatého Kříže v Radonicích nad Ohří slavil letos svých dožitých sto let. Historie místa, kde dodnes stojí, je však mnohem starší a spadá do dvanáctého století, kdy na místě dnešního stál kostel románský. Jeho vzhled byl velmi podobný současnému. Jednalo se o jednolodní orientovanou stavbu na západě s věží, na východ uzavřenou apsidou.

V době gotiky se ani radonický kostel neubrnil změnám přinášejícím sakrálním stavbám nové architektonické prvky a vlastně i novou podobu. Románskou apsidu nahradilo gotické polygonálně uzavřené kněžiště prosvětlené pěticí vysokých oken. Gotické umění se však nejvýznamněji otisklo v interiéru kostela, kde severní stěna kněžiště byla vyzdobena poli nástěnných maleb čerpajících motivy zmariánského a christologického tématu.

Novou vnější podobu vtiskla kostelu přestavba v roce 1718. Proto, aby půdorys kostela tvořil kříž, byly na severní a jižní straně postaveny postranní kaple.

Možná, že právě přístavba bočních kaplí, či snad již práce románských stavebníků byla příčinou porušení statiky lodí a praskání obvodové zdi. Ať však byla příčina jakákoli, stav kostela byl na počátku dvacátého století tak vážný, že bylo přikročeno k rekonstrukci. Jak však bylo následně zjištěno, oprava, oproti stavbě nového kostela, byla dražší. Proto opat Strahovského kláštera premonstrátů v Praze, majitel kostela, rozhodl kostel zbourat a postavit nový.

Z dnešního pohledu je zajímavá rychlost demolice stávajícího a stavba nového kostela. Bourat se začalo 31. července roku 1905 a 12. srpna bylo budoucí staveniště vyklizeno a začalo se stavět. 24. srpna byly dokončeny základy stavby. 19. září došlo k vyvzdívání pater klenby a 25. listopadu byla hrubá stavba nového

kostela dokončena včetně krovů. Ten den však veškeré práce na stavbě ustaly, začalo mrznout.

V polovině dubna roku 1906 se práce na dostavbě kostela opět rozběhly. Do téměř dostavěné budovy byly osazeny oltáře, lavice, zpodobněny, varhany.

Stavba samotná byla dokončena 4. října. O tři dny později byl nově postavený kostel slavnostně benedikován – požehnán nově zvoleným strahovským opatem Metodem Janem Nepomukem Zaoralem. Od té chvíle byl kostel plně k dispozici věřícím i duchovním a po mnoha měsících bylo možno konat v něm opět služby boží.

Stále však probíhaly práce na vnitřní výzdobě a zařízení kostela. 29. července byly vysvěceny nové varhany, když předtím, 11. července, proběhla neúspěšná kolaudace stavby. Ta se opakovala ještě dvakrát. Potřetí byla úspěšná, avšak to již poté, co kostel byl slavnostně konsekrován – vysvěcen pražským arcibiskupem a kardinálem Lvem Skrbenským, svobodným pánem z Hříště, za účasti mnoha významných osobností i farníků z okolí.

K letošnímu výročí sta let radonického kostela je připravována publikace mapující nejen historii posledního století, ale popisující historii kostela od jeho vzniku až po současnost. Ruku v ruce s textovou částí by měla kniha obsahovat i několik, mnohdy doposud nepublikovaných, fotografií exteriéru kostela.

Zajímavá je však absence jakékoli fotografie interiéru a to i z nedávné minulosti. Proto si dovoluji požádat laskavě čtenáře vlastnické jakoukoli fotografii interiéru kostela (i novodobou), zda by ji nezapůjčili k publikování. Pokud se tak rozhodnou, mohou kontaktovat redakci Svobodného Hlasu či autora článku.

Jaromír Tlustý
(tlustyj@seznam.cz)



FOTO ARCHIV SH

O stoletém Kostelu Povýšení sv. Kříže je připravována publikace.

Do Lipence zavítá Chantal Poullain

Základní škola oslaví sedmdesáté narozeniny kulturními akcemi **LIPENEC (red) – Základní škola Lipenec oslavuje 70 roků svého trvání. Na počest školy se uskuteční hned několik akcí. Všichni, kdo máte rádi francouzské šansony, rozhodně si nenechte ujít první akci. V pátek 14. prosince od 18 hodin vystoupí v ZŠ Lipenec herečka a zpěvačka Chantal Poullain.**

Chantal Poullain se narodila v Marseille, studovala divadelní akademii v Ženevě, hrála v několika francouzských a švýcarských televizních filmech. Se svojí láskou, Bolkem Polívkou, přijela do Čech ještě v době totality. Hrála ve filmech Kopytem sem, kopytem tam, Král Ubu, Hrad z písku, Don Gio, Konec starých časů. S Bolkem Polívkou hrála v mnoha autorských představeních, z nichž nejslavnější je Šašek a královna. Dnes hraje v Ungeltu, hostuje v Národním divadle a zpívá šansony. Založila nadaci Archa Chantal, která pomáhá zlepšit prostředí na dětských odděleních nemocnic. Napsala také

knihu o koních z Camargue, kde v dětství vyrůstala. Část zisku z jejího prodeje věnuje právě na nadaci Archa Chantal.

„Během komorního večera paní Chantal zazpívá francouzské šansony a podělí se o zážitky z profesního i soukromého života. Určitě to bude příjemný odpočinek v předvánočním shonu!“ zve pedagožka Alexandra Suková.

Protože bude o akci velký zájem, vstupenky (které se budou prodávat od 10. prosince) si raději zajistěte předem buď telefonicky na 415 696 249 nebo elektronicky na adrese: jelinska@zs-lipenec.eu.